

i Regler salstentamen

Allmän information

- Tentamensreglerna har gjorts tillgängligt vid kursstart och inför tentamen och upprepas här.
- Tentamensvärdar säkerställer att tentamensreglerna följs.
- Alla inlämnade tentor granskas för plagiat.
- Användning av otillåtna hjälpmedel eller annan typ av fusk leder till en anmälan om disciplinärende.

Tillåtna hjälpmedel

- Inga hjälpmedel är tillåtna

Regler i skrivsalen

- Du måste följa tentamensvärdarnas instruktioner.
- Under tentamen får du endast använda Inspira och de hjälpmedel som listas under "Tillåtna hjälpmedel". Inga andra webbplatser eller program är tillåtna.
- Placera ID-handling väl synlig på bordet.
- Ingen student får lämna skrivsalen under de första 30 minuterna.
- Endast en student får besöka toaletten i taget. Skriv ditt namn och klockslag på avsedd lista vid toalettbesök.
- Tystnad råder under tentamen.
- När du har lämnat in tentamen digitalt ska du signera deltagarlistan hos tentamensledaren innan du lämnar salen.

Om tentamen

- Tentamen består av 10 uppgifter fördelade över tre olika sektioner.
- Läs frågorna noggrant. För full poäng krävs utförliga svar och väl motiverade förklaringar. Kontrollera dina svar! Slarvfel och "fishing" dvs. svar på sådant som det inte frågas om, kan dra ner poängtalet!
- Du kan skriva max 300 ord per fråga. Det är inte ett krav att du utnyttjar detta fullt ut för att få full poäng. Relevanta och kortfattade svar ger höga poäng, inte ett stort antal ord!
- Maxpoäng är 100 och för godkänt resultat krävs minst 50 poäng. Betygsgränser enligt kursbeskrivningen:

1. A: 90 – 100
2. B: 80 – 89
3. C: 70 – 79
4. D: 60 – 69
5. E: 50 – 59
6. Fx: 40 – 49
7. F: 0 – 40

LYCKA TILL!

Allmänna frågor

Här finner du fyra uppgifter som handlar om sådant som behandlats i undervisningen och/eller i kurslitteraturen.

Obs! Läs noggrant igenom samtliga frågor. Svara kortfattat, det är inte mängden ord som poängsätts utan relevansen!

1 Uppgift 1

Förklara kortfattat vad som menas med **primärdata** respektive **sekundärdata**. Ange två fördelar och två nackdelar med att använda sekundärdata.

Skriv in ditt svar här, max 300 ord

Teckenf... ▾ | **B** *I* U x_2 x^2 | I_x | | | | | | | Σ |

Ord: 0/300

Totalpoäng: 10

2 Uppgift 2

I en amerikansk opinionsundersökning återfanns följande fråga (fritt översatt) i form av ett påstående där respondenterna skulle välja ett av två svarsalternativ. Ange fyra problem med den här frågan och förklara kortfattat varför de är problem.

Det kommer att dröja länge innan en kvinnlig president i USA väljs och det är nog lika så bra.

☐ Håller med

☐ Håller inte med

Skriv in ditt svar här, max 300 ord

Teckenf... ▾ | **B** *I* U $\times_2$ $\times^2$ | $\mathcal{I}_x$ | | | | Ω | | Σ |

Ord: 0/300

Totalpoäng: 10

3 Uppgift 3

Det finns ett antal s.k. **kvalitetskriterier** som vi har behandlat i undervisningen och som enligt lag ska beaktas och deklarerats i Sveriges officiella statistik. Kriterierna är även användbara som riktlinjer även i annan statistik, hos såväl offentliga som privata aktörer.

Beskriv kortfattat tre av dessa kvalitetskriterier som behandlats i undervisningen.

Beskriv även en tänkbar målkonflikt mellan två av de tre kriterier som du valt att beskriva.

Motivera ditt svar. Om du anser att det inte finns någon målkonflikt mellan något par av dina valda kriterier så ska detta förklaras.

Skriv in ditt svar här, max 300 ord

Teckenf...
B I U x_2 x^2 I_x
Copy Paste Undo Redo
List Bulleted Numbered
Table Insert Link Unlink

Ord: 0/300

Totalpoäng: 10

4 Uppgift 4

Statistisk röjandekontroll är en viktig del i all statistikproduktion, såväl bland offentliga myndigheter som för privata aktörer, allt för att skydda respondenternas identiteter och deras privata information.

Röjandekontroll består huvudsakligen av fyra steg, beskriv dessa kortfattat.

Skriv in ditt svar här, max 300 ord

Teckenf...
B I U x_2 x^2 I_x
Copy Paste Undo Redo
List Bulleted Numbered
Table Insert Link Unlink

Ord: 0/300

Totalpoäng: 10

Fall 1

År 2021 genomförde Folkhälsomyndigheten (FHM) i samarbete med EU:s narkotikamyndighet (EUDA) och ett trettiotal andra länder en undersökning för att beskriva hur användningen av narkotika ser ut i olika länder i Europa och på vilket sätt, hur ofta och hur mycket olika typer av narkotika används. Syftet var att undersöka användningsmönster, köpvanor och upplevelser av narkotika och frågorna fokuserade på följande substanser: cannabis, kokain, ecstasy/MDMA, amfetamin/metamfetamin, heroin, samt nya psykoaktiva substanser.

Undersökningen genomfördes av deltagarländernas kontaktpunkter till EU:s narkotikabyrå (EMCDDA) och dessa ansvarade för att översätta och anpassa enkäten till förhållandena i respektive land. I Sverige är FHM kontaktpunkt till EMCDDA och ansvarade för Sveriges medverkan i undersökningen. Kontaktpunkterna ansvarade även för att på nationell nivå sprida enkäten till personer som använder narkotika.

Målgruppen för undersökningen var personer över 18 år som samtyckte till att delta i undersökningen, bodde i Sverige och angav att de hade använt narkotika under de senaste 12 månaderna. Undersökningen genomfördes på webben för att det skulle gå att svara på frågorna snabbt, enkelt och anonymt.

Materialet utgjordes av data som samlades in från mitten av mars till mitten av maj 2021. I Sverige informerades potentiella deltagare om undersökningen främst genom en betald annonskampanj i sociala medier, Folkhälsomyndighetens nätverk och kanaler samt med hjälp av olika aktörer, t.ex. ideella organisationer, sprututbytes- och beroendemottagningar, som har kontakt med målgruppen.

Källa: Folkhälsomyndigheten (www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/) samt EU:s narkotikamyndighet EUDA (https://www.euda.europa.eu/activities/european-web-survey-on-drugs_en)

5 Uppgift 5

Givet det som beskrivits om undersökningen, skulle du beskriva urvalsförfarandet som ett **sannolikhetsurval**? Utgå ifrån definitionen av ett sannolikhetsurval och de villkor som måste vara uppfyllda och avgör om dessa är uppfyllda eller inte.

Skriv in ditt svar här, max 300 ord

Teckenf... ▾
| **B** *I* U $\times_2$ $\times^2$ | $\mathcal{I}_x$ | | | |

| Ω | | Σ |

Ord: 0/300

Totalpoäng: 10

6 Uppgift 6

I undervisningen har vi gått igenom fyra huvudtyper av s.k. **icke-urvalsfel**, eller systematiska fel. Ange dessa huvudtyper. Givet kontexten och beskrivningen av undersökningen, ange de två feltyper som du tror är mest problematiska och förklara kortfattat varför du tror det.

Skriv in ditt svar här, max 300 ord

Teckenf... ▾
| **B** *I* U $\times_2$ $\times^2$ | $\mathcal{I}_x$ | | | |

| Ω | | Σ |

Ord: 0/300

Totalpoäng: 10

7 Uppgift 7

I beskrivningen av undersökningen talas det om målgrupp och den är hyfsad väldefinierad. Men som statistiker talar vi gärna och kanske hellre om **mål-** och **rampopulation**. Definiera dessa begrepp och varför man vill att de ska vara så lika som möjligt. Definiera mål- och rampopulation för den beskrivna undersökningen, om det går.

Skriv in ditt svar här, max 300 ord

Teckenf... ▾ | **B** *I* U $\times_2$ $\times^2$ | $\mathcal{I}_x$ | | | | | Σ |

Ord: 0/300

Totalpoäng: 10

Fall 2

Statistiska centralbyrån (SCB) genomför en gång om året den så kallade **Partisynpatiuundersökningen** (PSU) för att belysa partisynpatiuernas fördelning i såväl hela som delar av väljarkåren.

Insamling av data sker sedan 2015 via antingen datorstödda telefonintervjuer (CATI) eller frågeformulär på webben.

Frågeformuläret består av frågor angående partisynpatiu, röstningssynpatiu samt EU-, euro- och Natosynpatiu. Nedan har två av de totalt ca 35 frågorna återgivits:

• **Fråga 5**

(Denna fråga ställs inte till ungdomar födda 2004-09-12 eller senare utan fortsatt då med fråga 8.)

Röstade du i senaste riksdagsvalet (2022)?

1	JA		→ Gå till fråga 6
2	NEJ	┐	
8	VET EJ		→ Gå till fråga 8
9	VÄGRAR	└	

• **Fråga 6**

Vilket parti röstade du på?

- 01 CENTERPARTIET (C)
- 02 LIBERALERNA (L),TIDIGARE FOLKPARTIET (FP)
- 04 KRISTDEMOKRATERNA (KD)
- 05 MODERATERNA (M)
- 06 SOCIALDEMOKRATERNA (S)
- 07 VÄNSTERPARTIET (V)
- 12 MILJÖPARTIET (MP)
- 13 SVERIGEDEMOKRATERNA (SD)
- 14 PIRATPARTIET (PP)
- 15 FEMINISTISKT INITIATIV (FI)
- 17 ALTERNATIV FÖR SVERIGE
- 18 MEDBORGERLIG SAMLING
- 08 ANNAT PARTI. Vilket?.....
- 11 RÖSTADE BLANKT
- 88 VET EJ
- 99 VÄGRAR

Källa: SCB, Partisynpatiuundersökningen maj 2024

8 Uppgift 8

Totalpoäng: 10

10 Uppgift 10

Bortfall blir ett allt svårare problem att hantera i urvalsundersökningar. Ge din syn på om bortfallsproblematiken är särskilt svår för PSU och i så fall varför. Ge förslag på tre åtgärder som man kan ta till före datainsamlingen och/eller under pågående datainsamling för att mildra effekterna av bortfall.

Skriv in ditt svar här, max 300 ord

Teckenf... ▾ | **B** *I* U $\times_2$ $\times^2$ | $\frac{\square}{\square}$ | | | | | | | Σ |

Ord: 0/300

Totalpoäng: 10